

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД

Относно: Изслушване на предложените кандидати Андрей Атанасов Гюров и Любомир Антонов Каримански за управител на Българската народна банка

На открито заседание, проведено на 31 март 2022 г. и излъчено в реално време в интернет страницата на Народното събрание, Комисията по бюджет и финанси проведе изслушване на предложените кандидати за управител на Българската народна банка по реда на раздел IV от приетите процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за управител на Българската народна банка, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (ДВ, бр. 22 от 18.03.2022 г.), наричани по-нататък „процедурни правила”.

В началото на заседанието народните представители от ПГ на „ГЕРБ-СДС“ и от ПГ на „ДПС“ изказаха съмнения, че кандидатурата на Андрей Гюров, предложена от ПГ на „Продължаваме промяната“ не отговаря на изискванията, заложи в процедурните правила за образователен ценз и по-точно, че придобитата от него образователно-научна степен „доктор“ във Виенския университет, Австрия не е призната в България по съответния ред от Националния център за информация и документация към Министерство на образованието. Г-н Гюров увери народните представители, че има документ от НАЦИД, който ще им бъде представен следващите дни, като регистрацията му е осъществена от Американския университет в Благоевград.

Водещият заседанието на Комисията по бюджет и финанси проф. Румен Гечев отбеляза, че ще бъде направена допълнителна проверка относно придобитата образователно-научна степен „доктор“ на г-н Гюров преди провеждането на избора за управител на Българската народна банка в пленарна зала, като за тази цел ще бъде изискано в спешен порядък становището на Министерство на образованието.

С решение на членовете на Комисията по бюджет и финанси с 9 гласа „за“, без „против“ и 8 „въздържали се“ беше прието, че г-н Гюров отговаря на изискванията за заемане на длъжността – управител на Българската народна банка, и беше допуснат до изслушване.

По отношение на кандидатурата на г-н Любомир Каримански Комисията по бюджет и финанси с 17 гласа „за“, без „против“ и „въздържали се“ взе решение, че той отговаря на изискванията за заемане на длъжността управител на Българската народна банка и следва също да бъде допуснат до изслушване.

След проведеното заседание Комисията по бюджет и финанси отправя запитване до Министъра на образованието и науката с писмо изх. № КБФ-47-253-02-45/04.04.2022 г. с молба за неговото компетентно становище дали кандидатът Андрей Атанасов Гюров отговаря на заложените в процедурните правила критерии за образование, както и дали представянето на удостоверение за регистрация в НАЦИД за придобита образователна и научна степен от Андрей Гюров е необходимо условие той да изпълни изискването за образователен ценз съгласно процедурните правила. (Приложение № 1)

С писмо изх. № 0101-98/06.04.2022 г. Министърът на образованието и науката отговаря, че от представените процедурни правила е видно, в т. 2, б. „д“ се изисква завършено висше образование с минимална образователна квалификационна степен „магистър“. Тъй като в посочената разпоредба на процедурните правила е поставено изискване за минимална образователна степен, може да се направи обосновано заключение, че всяко лице, което притежава минималната изискуема степен („магистър“) или по-високата („доктор“) отговаря на процедурните правила по отношение на необходимата степен на висше образование. (Приложение № 2).

Изискванията за оповестяване на документите са спазени съгласно процедурните правила.

С писмо № КИ-К224403/30.03.2022 г. Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия информира Комисията по бюджет и финанси, че при извършената от нейна страна проверка не са открити към настоящия момент документи, удостоверяващи принадлежността на Любомир Антонов Каримански към органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българска народна армия, съгласно разпоредбите на чл.25 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Що се отнася до Андрей Гюров, който е роден след 16 юли 1973 г., съгласно чл. 26, ал. 4 от горесцитирания закон той не подлежи на проверка.

Кандидатурите на кандидатите бяха представени последователно по азбучен ред на собствените им имена от вносителите на съответните предложения.

Кандидатурата на г-н Андрей Атанасов Гюров, предложена от парламентарната група на „Продължаваме промяната“, беше представена от н.п. Никола Минчев.

В началото на представянето г-н Минчев акцентира върху силните лидерски качества на кандидата, върху неговия солиден опит в европейски и американски банкови институции и върху дългогодишния му академичен опит в сферата на финансите и банковото дело в европейски и български университети. Разработените от г-н Гюров модели за управление на кредитния риск се използват в над 100 финансови институции в цяла Европа.

Господин Гюров притежава докторска степен по икономика от Виенския университет – най-старият университет в Австрия и немскоговорящата част на Европа, основан през 1365 г. и сочен за най-добър университет в Австрия според редица класации. Там той защитава докторска дисертация в сферата на банковото дело и конкурентната среда.

Освен това Андрей Гюров има бакалавърска степен по икономика от университета „Трюман“ в Мисури, САЩ, след което защитава следдипломна квалификация в сферата на финансите и анализа във Висшия институт за научни изследвания във Виена, Австрия.

През годините д-р Гюров осъществява преподавателска дейност в редица реномирани европейски университети. Сред тях са Виенския университет и Университета по приложни науки FH Wien – едни от най-желаните и най-високо рейтингови университети в Австрия. Там обучава студенти в сферата на финансите, банковото дело, инвестиционните портфейли, капиталовите пазари, оценка на опции и други.

През последните 12 години преподава макроикономика, банки и финансови пазари и институции, пари, управление на риска, управление на инвестиции и други в Американския университет в България, като през 2014 г. заема поста „декан“ на факултета по Икономика, като в този период програмата на факултета по Икономика трикратно оглавява класацията на Министерство на образованието.

В периода от 2019 до 2021 г. Андрей Гюров преподава в реномираната съвместна програма за професионалисти по финанси, банково дело и недвижими имоти в SDA Bocconi School of Management, което заема престижното 5-то място в класацията на „Файненшъл Таймс“ за най-добри специализирани програми в Европа.

През годините той е автор на редица международни публикации в престижни издания, като Списание за теория и практика на централното банкиране, Евразийско списание по икономика и банкиране и други.

Кариерата на Андрей Гюров преминава през редица банкови институции в Европа и САЩ на експертни и ръководни длъжности. 15-

годишният му трудов опит е в едни от най-големите австрийски банки и финансови институции, а именно Volksbank Group, Райфайзен Банк, Виена, Австрия, Център за централноевропейски финансови пазари, както и Harris Bank, Чикаго, САЩати.

Между 2002 и 2007 г., отначало като старши експерт, а после и като директор на отдел „Кредитен риск“ в една от трите най-големи австрийски банки Volksbank AG, ръководи разработването на иновативни системи за оценка на кредитния риск и последващото им валидиране и въвеждане в експлоатация съобразно банковите регулации Базел II. Под негово ръководство Volksbank AG става едва втората банка в Австрия, успешно преминала през процеса на сертифициране, а негови системи се възприемат в последствие от над 100 банки в Европа. Обучени от него служители по-късно стават мениджъри по риска в различни европейски банки, а други се присъединяват към надзорните отдели на Австрийската национална банка и Европейската централна банка.

В същия период Андрей Гюров управлява мащабно портфолио на територията на множество европейски държави, на обща стойност около 60 млрд. евро. Размерът на управляваните експозиции се равнява на приблизително два пъти националния бюджет на Република България или активите на цялата банкова система на България към септември 2021 г.

В допълнение той отговаря за координация на Volksbank AG с национални банки, регулатори, финансови институции, рейтингови агенции, като Moody's, S&P, Fitch и международни организации, като Международният валутен фонд, по ключови въпроси, свързани с риска, финансовата стабилност, стрес-тестове и други.

В заключение, г-н Минчев подчерта, че на база гореизложената биография и постижения, д-р Гюров притежава необходимото образование, професионален опит и отлична публична репутация, необходими за заемане на длъжността управител на Българската народна банка.

Кандидатурата на г-н Любомир Антонов Каримански, предложена от парламентарната група на „Има такъв народ“, беше представена от н.п. Тошко Йорданов.

Любомир Каримански има магистърска степен по икономика от Университета за национално и световно стопанство – катедра „Финанси“, и магистърска степен по бизнес администрация от Международния бизнес университет Хълт в Лондон.

Той има множество специализации в областта на финансите и банковото дело и висшия мениджмънт – Глобално лидерство в България и в чужбина.

Любомир Каримански започва професионалното си развитие през 1991 г. в българския банков сектор в областта на международните валутно-финансови отношения. Той е един от първите експерти, които внедряват и утвърждават картите за плащане в България и установяват преки взаимоотношения с международните картни асоциации – VISA и MasterCard за България. През годините изгражда екип, с който успешно внедрява иновативни банкови бизнес модели за развитието на банкирането на дребно, платежната инфраструктура, както и схеми за лоялност при използването на банковите продукти.

Повече от 10 години Любомир Каримански участва в управлението на няколко търговски банки и финансови институции като член на управителния съвет и изпълнителен директор, в които следи за прилагането на Европейската банкова регулаторна рамка по отношение на операционния и кредитен риск и на капиталовите изисквания за банките.

През годините той е активен участник при транспонирането на директивата за платежните услуги в българското законодателство, както и при нейната ревизия на европейско ниво.

Натрупаният дългогодишен опит в банковия сектор в България, включително и в Международния банков институт, му изгражда авторитет на високо уважаван професионалист в Европа, което му позволява да заема независими длъжности в управлението на СЕПА разплащанията в Европейския платежен съвет в Брюксел.

През последните шест години г-н Каримански участва активно в промените на европейските регулации, свързани с цифровото банкиране и иновативните разплащания в банковия сектор. Професионалната му ангажираност в Европейските банкови структури продължава и с избирането му за член на Групата на участниците в банковия сектор към Европейския банков орган в Париж. Активното му участие в него му отрежда лидерска позиция в работната група за „Разплащания, дигитално банкиране, финансови и регулаторно технологични компании“. Взима активно участие по време на заседанията на Съвета на надзорниците на Европейския банков орган във връзка с разработването на Европейската дигитална финансова стратегия и трансформирането на банковия сектор.

Преди да бъде избран за народен представител, Любомир Каримански е съветник по дигитално банкиране и разплащане в Асоциацията на банките в Люксембург, където управлява проект по разработване на Люксембургски банков платежен клъстер и Европейската дигитална финансова стратегия.

Успоредно с професионалното си развитие в банковия сектор господин Каримански е уважаван преподавател по дисциплините „Основи на финансите“ и „Корпоративни финанси“ в Университета за национално и световно стопанство, повече от 15 години.

Отличните способности за комуникация и диалог, както и нестандартното мислене и рационални похвати при прилагане на различни модели за внедряване на новаторски решения, са безспорно доказани в работата му през годините.

В заключение г-н Йорданов подчерта, че с оглед на гореизложеното Любомир Каримански притежава необходимото образование, дългогодишен професионален опит, нравствени качества и публична репутация да заеме длъжността управител на Българската народна банка. Той изрази увереност, че като високо квалифициран банков и финансов специалист с над 20 годишен опит в развитието на финансовия и банковия сектор и успешно приложен лидерски опит, Каримански ще допринесе за по-нататъшното развитие на Българската народна банка.

След представяне на кандидатурите се премина към представяне на концепциите на кандидатите за дейността на Българската народна банка.

В началото на **своята концепция** за дейността на Българската народна банка д-р **Андрей Гюров** очерта предизвикателствата, пред които е изправена икономиката на страната и в частност Българската народна банка, а именно: ефектите от COVID кризата върху банковата система; повишени инфлационни нива в Европа; високи цени на енергоносителите и на някои основни суровини; войната в Украйна. В същото време страната е член на Валутния механизъм ЕРМII. В този смисъл изключително важно е, от една страна, да е налице приемственост между настоящото и бъдещото ръководство на БНБ, а от друга, да се предприемат стъпки за справяне с предизвикателствата, пред които е изправена банковата система.

Накратко д-р Гюров представи основния мандат на Българската народна банка. В режим на Валутен борд осъществяваната от БНБ парична политика се състои в осигуряването на пълно покритие на паричните задължения на банката с високоликвидни валутни активи и в осигуряването на неограничен обмен между българския лев и резервната валута при официален валутен курс. Освен това, Българската народна банка регулира и контролира банковата система в защита интересите на вложителите. Тя осигурява функционирането и развитието на ефективни платежни системи и изпълнява функцията на фискален агент и депозитар на държавата. Чрез своята роля на поддържането на стабилна валута, на сигурна и ефективна банкова система, на развити финансови пазари, Българската народна банка играе съществена роля в поддържането на устойчив неинфлационен темп на растеж в българската икономика.

Според г-н Гюров към момента банковата система, от една страна, е стабилна и добре капитализирана система, която се изправя пред нови предизвикателства като дигитална трансформация и киберсигурност, регулаторна среда, характеризираща се с високи средни нива на

капитализация и потенциални концентрации на риск в отделни институции, а от друга, банковата система е фрагментирана с изоставащ процес на консолидация и високи такси на банковите услуги.

В своята концепция той извежда пет приоритета, а именно:

- ефективен и модерен банков надзор;
- подготовка и управление на процесите по приемане на единната валута;
- дигитална трансформация;
- подобрена вътрешна и външна комуникация и
- издигане авторитета на Българската народна банка като желано и уважавано място за работа.

Според него на този етап най-големите предизвикателства стоят пред **банковия надзор**. Въпросът за стабилността на банковата система се свързва с нивата на капиталовите изисквания, като на този етап в България е възприет подхода за по-високи нива на резервен капитал при използване на стандартизирани рискови тежести, а не на по-добро познаване на риска чрез използване на вътрешни рейтингови модели, което съответно е за сметка на по-скъпи услуги и по-ниско ниво на кредитиране. Правейки аналогия с ваксинацията в страната – 30% ваксинирани и 70% неваксинирани, по подобен начин в българската банкова система отделни институции са ваксинирани срещу високи нива на риск, тъй като те използват вътрешни рейтингови модели. Те покриват 25-30% от целия кредитен портфейл в българската банкова система. Според г-н Гюров, при тези банкови институции дори да се случи нещо непредвидимо, то няма да е фатално. Докато при останалите институции, обаче, един вирус или проблемен кредит може да доведе до тежки последствия за здравето на банката, а впоследствие и до епидемия в цялата банкова система. В дългосрочен план по-ефективните институции биха привлекли всички добри клиенти, защото разпознавайки техния по-добър риск, биха предложили по-добра цена. Докато в изоставащите институции биха останали само най-лошите рискове, като конкуренцията впоследствие ще ги принуди да напуснат пазара или да бъдат придобити.

По отношение на темата за концентрациите на риск в банковата система г-н Гюров посочи, че поради своята сложност тя все още не е намерила място сред оперативните мерки за управление на риска. Начинът на третиране към този момент е допълнителни тестове и използване на резултатите от тях като минимално ниво на капиталови изисквания. Според него това, което може да направи Българската народна банка с цел заздравяване и устойчиво развитие на банковата система е да предложи еднакво строги правила към всички участници, като ефектът ще бъде като при пандемията. Който спазва правилата, ще

може да води нормален начин на живот – да се забавлява, докато останалите ще бъдат принудени да си останат вкъщи или да напуснат пазара.

Що се отнася до макропруденциалните мерки, важно е дисбалансите да се адресират своевременно чрез нивото на антицикличния буфер, както Българската народна банка вече предприе такова действие с цел запазване високите нива на капиталова адекватност в банковата система.

Ролята на Българската народна банка в противодействието на прането на пари и финансирането на тероризма се изразява в това да проверява как банките спазват законовата рамка, регламентите на Европейския съюз, третиращи изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и насоките на европейските надзорни органи. Като цяло тя свежда до знание и за изпълнение решения за включване на лица и държави в санкционни списъци на Европейския съюз и на България. Избягването на глоби по повод неспазване на санкция е изключителен фокус на повечето международни банки и в тази област според г-н Гюров Българската народна банка следва да заеме по-активна позиция, каквато и е вменена в законовата уредба.

По отношение на втория приоритет - **подготовка и управление на процесите по приемане на единната валута** според г-н Гюров Българската народна банка следва да играе активна роля в непосредственото техническо осигуряване на преминаването към еврото, изразяваща се в постепенно изтегляне на левовата маса от обръщение, превалутирането на депозитите и кредитите на населението и фирмите, промяната на левовите салда на бюджетните сметки, промяна в ценообразуването на финансовите продукти и други. Успехът в тази дейност изисква масова комуникационна кампания за информиране на обществеността относно основните моменти и планираните стъпки.

В същото време Българската народна банка трябва да запази относителна независимост на платежните системи и да надгради постигнатото от дружествата, свързани с производството и обработката на физически пари и ценни книжа, в които БНБ участва.

По отношение на третия приоритет - **дигиталната трансформация във финансовия сектор**, г-н Гюров вижда ролята на Българската народна банка като водеща, не като догонваща. Това означава да се осигури равнопоставен достъп на компании от финансовия сектор до пазара на финансови услуги. Поради естеството на своята дейност банките ще продължат да имат водеща роля в България на пазара на финансови услуги, но този пазар не следва да поставя бариери пред влизането и на нови иновативни компании, които

специализират в предоставянето на подобни продукти с по-високо качество на по-ниска цена.

Освен това самата Българска народна банка не трябва да изостава в процесите на дигиталната трансформация, като създаде електронно деловодство, увеличи достъпа до електронни услуги на физически и юридически лица и въведе изцяло електронна администрация с лица в режим на лицензионно производство и поднадзорни лица.

Г-н Гюров отбеляза, че приоритет в дейността на Българската народна банка трябва да бъде **подобряването на комуникацията с всички групи заинтересовани лица**. Това включва както поднадзорните лица, така и ползвателите на банкови услуги, но също и международните партньори в рамката на европейската система на централните банки.

Като последен стратегически приоритет той посочи **издигането на авторитета на Българската народна банка като желано и уважавано място за работа**. Това може да стане чрез осигуряване на атрактивни условия за работа и развитие на съвременна и ефективна работна среда.

В заключение, г-н Гюров отбеляза, че през следващия мандат Българската народна банка ще трябва да посрещне няколко предизвикателства, а именно: подsigуряване надеждността и непрекъснатостта на платежните услуги при преминаване към единната валута; изчистване на системата от проблемни експозиции и концентрации на риск; въвеждане на автоматизирани предупредителни системи, които да регистрират, анализират и отбелязват най-рисковите транзакции в системата, особено що се отнася до държавни средства. Това може да бъде постигнато чрез безкомпромисно отстояване на принципите на прозрачност и равни условия за всички поднадзорни лица, пълна независимост при взимането на решения и стриктно спазване и въвеждане на най-добри практики при прилагане на надзорните мерки. Директните ползи биха били за цялото общество, по-ефективна и сигурна банкова система, по-ниски лихви и такси, по-ефективно насочване на наличния капитал към проекти с по-добра добавена стойност.

При представянето на своята **концепция г-н Любомир Каримански** подчерта, че тя е разработена като продължение на стратегическите приоритети на сегашното ръководство на Българската народна банка, които са надградени с няколко нови. Той очерта шест приоритета в дейността си като управител на Българската народна банка, а именно:

- динамичното развитие на икономическите анализи, изследванията и прогнозите, свързани с инфлацията и икономическия растеж;

- присъединяването към еврозоната;
- банков надзор и регулация;
- оценка на рисковете за банковата система;
- платежната инфраструктура и дигиталната трансформация;
- институционалното модернизиране и развитие на Българската народна банка.

По отношение на **първия приоритет - динамичното развитие на икономическите анализи, изследванията**, г-н Каримански очерта предизвикателствата, пред които е изправена икономиката на страната – възстановяване от извънредното положение на COVID пандемията, високи енергийни разходи, ограничения на предлагането, ценови натиск, войната в Украйна, в резултат на което е налице по-висока инфлация и забавен икономически растеж. В този смисъл необходимо е изследванията и макроикономическите анализи да бъдат изготвени навреме, за да могат да се вземат адекватни мерки от страна на правителството. Адаптивността на мерките, които следва да приложи Българската народна банка по отношение на динамиката за конкретната ситуация, е от изключителна важност. Мерките, фокусирани върху киберсигурността, платежната инфраструктура, функционирането на паричното обръщение, управлението на държавните валутни резерви и цялостното поддържане на финансовата инфраструктура в страната трябва да бъдат ефективни и адекватни на всяка една ситуация на несигурност.

При ситуация на несигурност Европейската централна банка е приела да се ръководи в действията си от три основни принципа – опционалност (незадължителност), постепенност и гъвкавост. И тук, според г-н Каримански, е от значение да се изясни как ще се реагира на различни сценарии и да се гарантира ефективната реакция, ако тези сценарии се материализират. В тази връзка трябва ясно да се дефинира как централната банка вижда развитието на инфлацията преди началото на войната, как се очаква войната в Украйна да повлияе на перспективите на инфлация и растеж. Такъв един анализ според г-н Каримански ще покаже възможни макроикономически решения на предизвикателствата, пред които е изправена българската икономика, и които произтичат от войната в Украйна и предоставят така необходимата гъвкавост.

Една от целите е чрез способите на икономическите анализи, изследвания и прогнози, Българската народна банка да следи за инфлацията, като се стреми в средносрочен план тя да е оптимално близка до тази определена от Европейската централна банка.

По отношение на **втория приоритет – присъединяване към еврозоната**, г-н Каримански подчерта, че Националният план за

въвеждане на еврото в България трябва да бъде актуализиран с оглед настоящата геополитическа и икономическа ситуация в страната. Освен това трябва да се проведе „професионална дискусия“ за въвеждането на еврото, резултатите от която следва да бъдат ориентирани към широката общественост, за да може тя да прецени ползите и предизвикателствата от приемането на еврото. Следва да бъдат отчетени, основополагащи фактори като евентуално разширяване на обхвата на критериите за членство в Еврозоната, базирано на системно важни критерии, отнасящи се до стабилността на финансовата система, фискалната устойчивост на пенсионно-осигурителна и социални системи, стабилността на здравната система, пазара на труда, експорта и конкурентоспособността, както и киберсигурността. Г-н Каримански застъпи тезата, че е необходимо изготвянето на Анализ „Разходи-ползи“ за приемане на еврото в България – макроикономическите ефекти, ползи и разходи за всички слоеве на обществото, бизнеса и публичния сектор.

Мандатът на БНБ в областта на дейността на кредитните институции обхваща мерки, дейности и отговорни лица, свързани със следните основни направления във връзка с промените: превалутиране на депозити, превалутиране на кредити, превалутиране на ценни книжа, превалутиране на левови дялови участия в дружества, на обезпечения и на отчети на дъщерни компании.

От изключително важно значение за г-н Каримански ще бъде ефективното функциониране на т.нар. Координационен съвет за присъединяване към Еврозоната, като той ще има високи изисквания към участниците от страна на БНБ в обсъжданията. Освен това, той ще настоява да бъдат защитени всеобхватно българските интереси и да не се допуска прилагането или адаптирането на нечий чужд сценарий при присъединяването на страната към Еврозоната.

По отношение на третия приоритет – банков надзор и регулации, според г-н Каримански банковият надзор следва да извърши оценка на нуждите и разпределението на подходящи допълнителни надзорни ресурси, включително осигуряване на инструменти и управление на процеса по оценка на риска. Надзорните приоритети на БНБ са изцяло базирани на идентифициране на рисковете в банковия сектор. Според него от изключителна важност с оглед настоящата ситуация в страната е провеждането на навременно идентифициране на рисковете в банковия сектор и надграждане на устойчиви модели за управлението на банките. В този смисъл една от целите му ще бъде създаването на пътна карта за управление и намаляване на рисковете в банковия сектор. Приоритет на банковия надзор в краткосрочен и средносрочен план ще бъде овладяването на натиска върху качеството на активите в банковата система, следствие от влошаващата се

макроикономическа среда. В този смисъл следва да бъде изготвен надзорен механизъм, чрез който да се адресират слабостите в корпоративното управление и по-точно финансирането на значителни по размер експозиции на контрагенти с неясно финансово състояние, несигурност относно рентабилността на финансираните проекти, съмнителна или ненадеждна информация за финансовия капацитет на крайните собственици. В концепцията си г-н Каримански предвижда създаването на инструментариум за засилване на банковия надзор, базиран на множество модели като модел за провизиране, модел за сравнение на политиките на банките по отписване на необслужвани експозиции; модел, чрез който да се идентифицират ниски нива на провизираност; модел за определяне на устойчивостта на развитие на банките, като тук главно влизат следните фактори – екология, социален ефект и управление, както и система за периодичен преглед на практиките за оценка на обезпеченията, базирана на консервативни и калибрирани средни показатели, определени от БНБ. Освен това, ако е необходимо следва да се въведат допълнителни капиталови изисквания за кредитните институции с нисък коефициент на покритие на необслужваните експозиции.

По отношение на **четвъртия приоритет – оценка на рисковете за банковата система** г-н Каримански отбелязва, че е категоризирал рисковете на вътрешни рискове за кредитните институции и на външни рискове за банковата система. Според него през следващите години кредитният риск ще бъде основното предизвикателство както пред банковия сектор, така и пред надзорния орган. В този смисъл кредитните институции следва да подобрят практиките си за управление на кредитния риск и по специално относно своевременното установяване, перспективно ориентирано измерване и редуцирането на този вид риск. Г-н Каримански посочи, че външните рискове за банковата система, а именно: печалбите на нефинансовите предприятия, засегнати от пандемията, както и от цените на енергоносителите, са намаляли значително, което увеличава рискът от неплатежоспособност. Ето защо следва да бъде засилен надзорния акцент върху експозициите на поднадзорните институции към сектори, уязвими към наслагващите се кризи.

Що се отнася до **петия приоритет – платежна инфраструктура и дигитална трансформация**, г-н Каримански подчерта, че стратегическите приоритети на БНБ следващите години ще са продиктувани от приетите „Стратегия за цифровизиране на финансовите услуги на Европейския съюз“ и „Стратегия на Европейския съюз за плащанията на дребно“. Той застъпи становището, че трябва да се създаде Координационен съвет в Българската народна банка, който да

изгради интегритета и оперативната съвместимост между финансово-технологичните компании (финтех) и търговските банки. По отношение на платежната инфраструктура целта на г-н Каримански ще бъде да се завърши проекта с незабавните плащания, така че в рамките на 10 секунди да се осъществяват плащания до 15 000 евро според схемата СЕПА-незабавни плащания. Той ще се придържа и към прилагане на основните приоритетни цели в Европейската платежна стратегия за повече решения за цифрови и незабавни плащания с трансевропейски обхват; иновативни и конкурентни пазари на плащания на дребно; ефективни и оперативно съвместими системи за плащания на дребно и друга поддържаща инфраструктура; ефективни международни плащания, включително парични преводи. Освен това според него БНБ трябва да вземе активно участие при обсъждане на регламентите относно пазарите на крипто-активи (MiCA) и относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор (DORA).

И на последно място, относно петия приоритет – **институционално модернизиране и развитие на Българската народна банка**, г-н Каримански посочи, че от изключителна важност е да се създаде план за киберустойчивост, да се разшири изследователския капацитет на банката, за да може да се създаде „пясъчник“, в който да бъдат тествани отделните изследователски и научни проекти.

В заключение той посочи, че в концепцията си се е постарал да изведе най-важните стратегически приоритети през следващите години, като ще направи всичко възможно да приложи подхода „култура и талант“ при запазването на консерватизма на Българската народна банка и постъпателното ѝ модернизиране.

В хода на изслушването народните представители изразиха становища и поставиха въпроси към кандидатите за управител на Българската народна банка по азбучен ред на собствените им имена.

В отговор на въпроса в какви случаи като гуверньор би си позволил да отправя критика към други институции в държавата г-н **Андрей Гюров** подчерта, че независимостта на централната банка е основно качество на тази институция и съответно на хората, които работят и я управляват. В този смисъл не подлежи на съмнение както възможността за вземане на независими решения, така и възможността за отправяне на критики в зависимост от тенденциите и наблюденията върху развитието на икономическата обстановка и на показателите, които се следят от БНБ. Що се отнася до инструментите, с които разполага БНБ за адресиране на нивата на инфлация г-н Гюров посочи, че като цяло в момента централната банка не разполага с много директни инструменти, които биха могли да се ползват в противодействие на високите нива на инфлацията. Според него

доста груб инструмент се явява увеличението на капиталовите буфери в изискванията за минимални капиталови резерви, което от своя страна ще доведе до ограничаване на кредитирането за потребление и инвестиции. Това ще доведе до по-слаб натиск върху цените. Друг инструмент е чрез лихвите върху минималните резерви, което отново ще повлияе върху нивата на кредитиране в системата. За г-н Гюров по-работещият и пазарен механизъм се явява по-високата икономическа активност, при която да се достигне до по-балансирано съотношение между продукти и пари и по този начин да се намали инфлацията. По отношение на стъпките за приемане на еврото г-н Гюров отбелязва, че планът за приемане на еврото следва да бъде актуализиран и че следва да бъде проведена масирана комуникационна кампания, насочена към всички агенти в икономиката, потребители, банки и финансови институции, за да знаят какво ги очаква. По този начин ще се създаде ниво на стабилност и сигурност в българската икономика относно процеса на приемане на еврото. Що се отнася до подчинения срочен дълг от втори ред г-н Гюров посочи, че това е специален инструмент, който дава много високо ниво на сигурност и в същото време добра доходност. По отношение на виждането му за източниците на финансиране на дейността на Българската народна банка г-н Гюров заяви, че например Печатницата и Борика година след година успяват да постигнат възвръщаемост от 20% върху капитала. Според него целта на БНБ в управлението на тези институции не е в създаването на допълнителна доходност, а по-скоро предоставянето на съответни услуги в платежната система в България и осигуряването на известна степен на независимост при приемането на еврото. Той не мисли, че Българската народна банка трябва да финансира правителството в каквато и да е ситуация.

По отношение на втория кръг от въпроси относно изоставането в подготовката на България за присъединяването към Еврозоната, г-н Гюров отбелязва, че целта е при възможност и изпълнение на всички критерии страната ни да се присъедини към Еврозоната на 1 януари 2024 г. Работата на БНБ в този процес е да осигури безпроблемното преминаване от лев към евро чисто технологично и логистично в момента, в който този преход може да бъде направен. В този смисъл всякакви анализи за ползите и минусите при приемането на страната в Еврозоната вече са били направени. Според него допълнителни анализи трябва да бъдат направени, за да знае обществеността какво да очаква от членството в Еврозоната. За г-н Гюров присъединяването на България към Еврозоната в дългосрочен план е едно добро решение. Това е огромно предимство, имайки предвид, че в миналото България не е имала достатъчно ефективен и действащ банков надзор. По отношение на управлението на валутните резерви той споделя становището на г-н Каримански, че трябва да се запази подходът

на консервативност. Г-н Гюров не споделя виждането, че златните резерви на България трябва да се върнат обратно в страната, тъй като дори и златото да се намира у нас, ако няма кой да го купи, тогава то не представлява никаква сигурност за държавата. Що се отнася до БНБ като фискален агент и депозитар на държавата становището му е, че към момента има два депозитара в България, като може да се помисли за обединението им с цел постигане по голяма ефективност. Г-н Гюров изрично подчерта, че счита за предимство фактът, че не е работил в банковата система през последните 13 години, а само е работил в академична среда, тъй като това му позволява да има независим поглед върху банковата система. През изминалите години той никога не е губил връзката с индустрията и наблюдава отблизо какво се случва в банковата система. При присъединяването на страната към Еврозоната трябва да бъде запазен и защитен на всяка цена фиксирания курс лев/евро, като това е червената линия, която не трябва да бъде прекривана. Г-н Гюров уточни, че в Австрийската банка е заемал последователно длъжността главен експерт по управление на кредитния риск, а след това заместник-началник на отдел и началник на отдел „Управление на кредитния риск“.

В отговор на поставените към него от народните представители въпроси г-н Любомир Каримански посочи, че ако бъде избран за управител на БНБ, ще настоява да бъде направен подробен анализ на ползите и предизвикателствата във връзка с приемането на еврото и този анализ ще бъде достъпен на широката общественост. Според него е редно централната банка да бъде малко по-отворена към населението и бизнеса, тъй като в момента тя е много затворена и свръхконсервативна. Що се отнася до връщането на златните резерви от Англия в България г-н Каримански посочи, че не може еднозначно да отговори на този въпрос, тъй като е много важно преди това да се видят какви са клаузите в договорите, които България е сключила, и дали те съдържат доста сериозни неустойки и други наказателни клаузи. Освен това трябва да се провери дали има нарушения по тези договори, тъй като ползата от монетарното злато е то да бъде управлявано по подходящ начин, така че да носи приходи за централната банка. Резултатите от тази проверка ще бъдат изложени в доклад до Народното събрание, тъй като според него към настоящия момент връзката гувърнор и парламент е много слаба. По отношение на въпроса дали би критикувал правителството г-н Каримански посочи, че не би си позволил да отправя директна критика към правителството, тъй като централната банка е независима институция. Това, което би направил е да изложи фактите такива каквито са – и за инфлацията и за икономическия растеж, като остави възможността на политическите партии и на обществеността да ползват тези резултати. Той

не застъпва тезата, че централната банка е тази, която трябва да си позволи да критикува правителството. Според него централната банка е тази, която може чрез задълбочен анализ да представи данните на обществеността и да алармира обществеността, ако е налице нещо, което изключително много изкривява картината за икономическия просперитет на страната и за задълбочаващата се инфлация. В отговор на въпроса дали има изоставане от графика за присъединяване към еврото, г-н Каримански отбеляза, че според него има изоставане с оглед на така качения на интернет страницата на БНБ проект на План за приемане на еврото. Изоставането може да се дължи и на това, че имаше две служебни правителства, които нямаше как да свършат заложените дейности. Присъединяването на България е политически и икономически проект, като според него дали ще се присъединим на 1 януари 2024 г. зависи от икономическата ситуация и дали ще отговорим на всички онези критерии за присъединяване или те ще бъдат дерогирани. Важен е и предстоящия доклад за конвергенция на ЕЦБ. В момента в Европа инфлацията не е тази, която отговаря на Маастрихтските критерии, дори държавите членки, които са в Евроразоната не отговарят на тези критерии. Г-н Каримански се изказа в подкрепа на това, че България се намира в Европейския банков съюз и че банковият надзор функционира в тясно сътрудничество с Европейската централна банка. По отношение на управлението на валутните резерви г-н Каримански заяви, че следва да бъде запазен консервативния дух по отношение на тях, като няма информация по какъв начин са управлявани през последните години. Според отчетите, повече от 92% от валутните резерви са в евро към момента, което означава, че почти няма доходност от тях.

По втория кръг от въпроси становището на г-н Каримански е, че е изключително важно БНБ да продължи да бъде надежден фискален агент на правителството, като продължи да има сключен договор с Министерство на финансите. Приоритентните задачи в тази посока трябва да са развитието на организиран и прозрачен пазар на държавни ценни книжа, както и български дългови ценни книжа да бъдат допуснати като приемливо обезпечение при бъдещи операции с Европейската централна банка. По отношение на разбирането му за платежните услуги и платежните системи в страната и тяхното понататъшно развитие във връзка с присъединяването на България към Евроразоната г-н Каримански подчерта, че платежните системи в България са едни от най-сигурните и стабилни в момента. Според него единственото нещо, което трябва да се надгради е по-голяма гъвкавост и по-адекватна реакция по отношение на една от платежните системи – БИСЕРА-БОРИКА с оглед на новите платежни схеми в Европа. Той застъпи тезата, че смята да развива платежните системи и по отношение на СЕПА схемите, тъй като в

България се ползва единствено СЕПА схемата, която е за кредитен превод, но не се ползва СЕПА директен дебит и СЕПА незабавни плащания. Що се отнася до надзорните приоритети на Европейската централна банка за 2022-2024 година г-н Каримански, очерта най-важните от тях, а именно: банките да излязат в добро състояние от COVID пандемията; преодоляването на структурните слабости чрез ефективно планиране и чрез ефективна стратегия за въвеждането на дигитализацията и справяне с нововъзникналите спешни, екстремни рискове.

Съгласно т. 6, от раздел IV от процедурните правила г-н Румен Гечев увери народните представители, че в голямата си част, поставените въпроси от „Българската Финтех Асоциация“ и от средствата за масово осведомяване в лицето на Mediapool.bg, Esonomic.bg, и Капитал се покриват от зададените вече такива от народните представители. На зададените им два въпроса от списъка с въпроси на посочените лица двамата кандидати отговориха задълбочено и изчерпателно.

Комисията по бюджет и финанси прие, че двамата кандидати отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността управител на Българската народна банка. Натрупаният експертен, административен и управленски опит от предложените кандидати, както и придобитите от тях квалификации са положителни предпоставки за осъществяването на дейността на Българската народна банка.

Въз основа на проведеното изслушване Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да разгледа и гласува предложените кандидатури на **Андрей Атанасов Гюров и Любомир Антонов Каримански за управител на Българската народна банка** по реда на раздел V от процедурните правила, за което прилага към настоящия доклад проект на решение за всеки един кандидат.

проф. РУМЕН ГЕЧЕВ
ЗАМ. -ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ
И ФИНАНСИ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

за избиране на управител на Българската народна банка

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 1 от Закона за Българската народна банка

Р Е Ш И:

1. Избира **Андрей Атанасов Гюров** за управител на Българската народна банка с мандат 6 години.
2. Решението влиза в сила от деня, следващ деня на избора.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

за избиране на управител на Българската народна банка

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 1 от Закона за Българската народна банка

Р Е Ш И:

1. Избира **Любомир Антонов Каримански** за управител на Българската народна банка с мандат 6 години.
2. Решението влиза в сила от деня, следващ деня на избора.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Изх. № *КБФ-77-253-02-45*
София, ...*04.04.*... 2022 г.

До акад. Николай Денков
Министър на образованието и науката

Уважаеми акад. Денков,

На 31 март 2022 г. се проведе заседание на Комисията по бюджет и финанси с дневен ред изслушване на кандидатите за управител на Българската народна банка.

При проверката на представените от кандидатите документи бяха изразени съмнения, че представените от кандидата от парламентарната група на „Продължаваме промяната“ – Андрей Атанасов Гюров, документи за образователен ценз не отговарят на изискванията в раздел I, т. 1, б. д. от Процедурните правила за условията и реда за предлагане на кандидати за управител на Българската народна банка, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (ДВ, бр. 22 от 18.03.2022 г.), наричани по-нататък „процедурни правила“.

В тази връзка приложено Ви изпращам представения от Андрей Гюров документ за придобита образователна и научна степен „доктор на социалните и икономическите науки“ от Виенския университет, Австрия, издадена на 24 ноември 2005 г., както и процедурните правила, с молба за Вашето компетентно становище дали кандидатът отговаря на така заложените в процедурните правила критерии за образование. Представянето на удостоверение за регистрация в НАЦИД за придобита образователна и научна степен от Андрей Гюров необходимо условие ли е той да изпълни изискването за образователен ценз съгласно процедурните правила.

Тъй като процедурата е напреднала, моля спешно за Вашето становище.

Приложение: съгласно текста

С УВАЖЕНИЕ,

Проф. РУМЕН ГЕЧЕВ
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ
И ФИНАНСИ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-98
06.04 2022 г.

ДО

ПРОФ. РУМЕН ГЕЧЕВ
ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
В 47-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР ГЕЧЕВ,

Във връзка с Ваше запитване относно съответствието на придобитата от г-н Андрей Гюров образователна и научна степен „доктор“ във Виенския университет, Австрия, с изискванията на Процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за управител на Българската народна банка, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (Правилата), предоставям на Вашето внимание следната информация:

Съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО) системата на висшето образование се състои от три степени – „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“. Степените са подредени във възходяща градация въз основа на придобитите знания и усвоени умения в рамките на общата и специализираната подготовка по съответната специалност по време на учебния процес. Диплома за завършена степен се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебен план, в това число и успешно полагане на държавни изпити или защита на дипломна работа или дисертационен труд (в зависимост от начина на завършване на различните степени).

От предоставените ни Правила е видно, че в т. 2, буква „д“ се изисква завършено висше образование с минимална образователно-квалификационна степен „магистър“. Тъй като в посочената разпоредба на Правилата е поставено изискване за минимална образователна степен, може да се направи обосновано заключение, че всяко лице, което притежава минималната изискуема степен („магистър“) или по-високата („доктор“), отговаря на изискванията на Правилата по отношение на необходимата степен на висше образование.

6.4.2022 г.

ВЯРНО
ПОДПИСА

ОРИГИНАЛ
УМЕНТ

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Nikolai Denkov Denkov